

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-03-20
Besvaras senast
2024-04-09

Till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2023/24:639 Exportkreditnämndens uppdrag och FN:s principer för företag och mänskliga rättigheter

TV4:s *Kalla fakta* avslöjar fruktansvärda förhållanden vid en koppargruva i Kongo-Kinshasa. Malmen i gruvan grävs fram med hjälp av maskiner från de svenska bolagen Sandvik och Epiroc. Den svenska myndigheten Exportkreditnämnden har hjälpt Kamoagruvan att köpa utrustningen genom att utfärda kreditgarantier på närmare 2 miljarder kronor.

Kamoagruvan drivs av företaget Kamo Copper, som har kinesiska staten som huvudägare genom bolaget Zijin Mining. Zijin Mining har anklagats för att ha förorenat vatten, använt barnarbete och brukat övervåld mot befolkningen i området och är sedan tidigare svartlistade av de svenska AP-fonderna.

Exportkreditnämnden ska säkerställa att myndighetens verksamhet bedrivs i enlighet med FN:s principer för företag och mänskliga rättigheter. *Kalla faktas* granskning gör det plågsamt uppenbart att myndigheten inte klarat av sitt uppdrag.

När Miljöpartiet satt i regering fick Exportkreditnämnden genom sina regleringsbrev 2019 och 2020 i uppdrag att vidareutveckla arbetet med frågor rörande mänskliga rättigheter, arbetsvillkor och miljö. I Tidöregeringens regleringsbrev till myndigheten nämns inte mänskliga rättigheter med ett ord. I regeringens nya exportstrategi nämns mänskliga rättigheter en gång – på 36 sidor.

Det är tydligt att regeringen behöver göra mer för att säkerställa att svenska kreditgarantier inte gynnar företag som bryter mot mänskliga rättigheter. Frågan är hur intresserad regeringen är av att skärpa kraven. Tyvärr kan vi se att Tidöpartierna på EU-nivå bromsar skarpa krav på företag att motverka brott mot mänskliga rättigheter.

De senaste åren har EU:s medlemsländer och parlament förhandlat om en lag som ska göra att stora företag kan hållas ansvariga för brott mot mänskliga rättigheter, även om brotten begås av underleverantörer längre ned i deras värdekedjor. Lagförslaget, som kallas CSDDD (Corporate Sustainability Due Diligence Directive), är efterfrågat av såväl svenska företag som miljö- och människorättsorganisationer. Sveriges regering säger sig stå bakom syftet med lagen men har trots det verkat för att försvaga lagförslaget. Nyligen, den 7

mars, stod det klart att Sverige – som enda medlemsland i EU – avsåg att rösta nej till förslaget i dess helhet. Näringsminister Busch menar att en lag som ska förbjuda företag att bryta mot mänskliga rättigheter riskerar att belasta företagen för mycket. Jag är orolig över att bristen på reglering av företagens ansvar leder till just sådana brott mot mänskliga rättigheter som visas i *Kalla faktas* granskning av koppargruvan i Kongo-Kinshasa.

Mina fråga till energi- och näringsminister Ebba Busch är därför:

Vilka åtgärder kommer ministern att vidta när det gäller Exportkreditnämndens uppdrag med anledning av de uppgifter som framkommit i *Kalla faktas* granskning, och när kommer åtgärderna att vidtas?

.....

Elin Söderberg (MP)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann